

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud

Oslo kommune Bydel Bjerke 2022

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Oslo kommune Bydel Bjerke. Temaet for tilsynet er kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehage tilbud, jf. barnehageloven § 37.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om bydel Bjerke oppfyller kravene i regelverket.

Gjennom dokumentasjonen som foreligger ser vi at bydel Bjerke oppfyller kravene i barnehageloven § 37. Vi ser at bydelens system, rutiner og praksis ivaretar barna og foreldrene i søknadsprosessen om tilrettelegging i barnehage. I bydelens vedtak kommer det tydelig fram hvilke vurderinger og begrunnelser som ligger til grunn for vedtaket. Statsforvalteren vurderer samlet sett at bydelen har en god praksis på området.

Status på rapporten og veien videre

Bydel Bjerke mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen som var 18.11.2022. På bakgrunn av den tilbakemeldingen vi har fått fra bydelen etter foreløpig rapport, har vi lukket alle korreksjonspunktene og avsluttet tilsynet.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	5
1.1 Kort om Bydel Bjerke	5
1.2 Tema for tilsynet.....	5
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet.....	5
2 Kommunens vedtak om tilrettelegging i barnehage	6
2.1 Rettslige krav.....	6
2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner.....	6
2.2.1 Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?	6
2.2.2 Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?	8
2.2.3 Gir kommunen foreldrene mulighet til å uttale seg?.....	8
2.2.4 Opplyser kommunen saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje som andre barn?	9
2.2.5 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging?	10
2.2.6 Har kommunen i vedtakene tatt stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?.....	10
2.2.7 Tar bn stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje som andre barn	11
2.2.8 Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse for hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging?	12
2.2.9 I vedtak der kommunen kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, legger kommunen særlig vekt på	13
a) tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer?.....	13
b) de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen?.....	13
c) virksomhetens ressurser?	13
2.2.10 Sørger kommunen for at barnet får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde?	13
2.2.11 Får barnet vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging?	13
2.2.12 Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	14

2.2.13	Inneholder enkeltvedtaket informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen?	15
2.2.14	Inneholder enkeltvedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?	16
2.2.15	Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig?	16
2.2.16	Iverksetter kommunen vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer?	17
3	Statsforvalteren avslutter tilsynet	18

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 54. Reglene for statlig tilsyn er hjemlet i kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om Bydel Bjerke

Ifølge bydel Bjerkes organisasjonskart er følgende tjenester organisert i *Avdeling oppvekst og kultur: Pedagogisk fagsenter, Fag- kompetanse og innovasjon – barnehage, Barnehageområdet, Barnevernstjenesten, Bjerke familiesenter, Forebyggende tjenester og SalTo*. Avdelingen ledes av *Avdelingsdirektør*. Det er *Pedagogiske fagsenter* som fatter vedtak etter barnehageloven § 37. Senteret er organisert med konsulent og veiledere, to støtteteam og åpen barnehage.

I bydel Bjerke er det til sammen 1964 barn som går i barnehage, jf. rapportering i BASIL per 15.12.2021. Bydelen har 43 barnehager, der 18 er kommunale og 25 er private barnehager.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven kapittel VII § 37. Hovedpunkter i tilsynet er kommunens rutine og praksis for å undersøke om et barn har rett til individuell tilrettelegging og kommunens vedtak om individuell tilrettelegging

Vi har ikke sett på hvordan bydelen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om bydelen oppfyller kravene i regelverket knyttet til tilrettelegging i barnehage for barn nedsatt funksjonsevne, og slik bidra til økt rettssikkerhet for barn og foreldre.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med bydel Bjerke i brev av 16.06.2022. Bydelen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss.

Vi har mottatt følgende dokumentasjon fra bydelen.

1. Bydel Bjerke sitt organisasjonskart (Oppdatert organisasjonskart ettersendt på e-post etter nylig omorganisering)

2. Bydelens rutine for hvordan kommunen får kunnskap om barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging etter § 37, og fram til fattet vedtak.
3. Hvordan kommunen gir informasjon om at barn med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til individuell tilrettelegging av barnehage tilbudet.
4. Tre enkeltvedtak om tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne med tilhørende saksdokumenter.
5. Ett enkeltvedtak som gir avslag på tilrettelegging etter § 37.
6. Ett enkeltvedtak bydelen har gitt delvis medhold i klagen.
7. Mal for søknad om tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne.
8. Skjema for søknad om barnehageplass/ lenke til søknad.
9. Referater fra møter bydelen gjennomfører for å «fange opp» barn som kan ha rett til individuell tilrettelegging i barnehagen på grunn av nedsatt funksjonsevne.
10. Annen dokumentasjon bydelen mener er relevant for tilsynet: Her har vi mottatt lenke med informasjon til Bedre Tverrfaglig innsats Bydel Bjerke og samarbeidsavtale mellom helsestasjon, barnehage og barnevernstjeneste.

Statsforvalteren sine vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på den skriftlige dokumentasjonen og besvarelsen i RefLex fra pedagogisk fagsenter. I dette tilsynet har vi i tillegg til den oversendte dokumentasjonen benyttet Utdanningsdirektoratets system for egenvurdering, RefLex, som informasjonsgrunnlag. RefLex er utfylt av Pedagogisk fagsenter. Vi har også benyttet opplysninger som er rapportert i BASIL per 15.12.2021.

I den foreløpige tilsynsrapporten varslet vi ett pålegg om retting og tre korreksjonspunkter. Bydel Bjerke har uttalt seg innen fristen som var 18.11.2022. På bakgrunn av den tilbakemeldingen vi har fått fra bydelen etter foreløpig rapport, har vi lukket alle korreksjonspunktene og avsluttet tilsynet. Våre vurderinger og konklusjoner er presentert i denne rapporten.

2 Kommunens vedtak om tilrettelegging i barnehage

2.1 Rettslige krav

Kommunen må sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehage tilbud som oppfyller kravene i barnehageloven § 37, saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven og barnekonvensjonen artikkel 3.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Kommunen har ansvar for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får egnet individuell tilrettelegging i barnehagen. Kommunen må informere barnehagene og foreldre og i tilstrekkelig

grad følge med på funksjonsnivået til barn i barnehagene for å fange opp om det er barn som har rett til individuell tilrettelegging.

Våre observasjoner

I RefLex opplyser bydelen at de har rutiner som fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging. Videre ser vi av oversendt *Rutine ved bydelens drøftings-team* at bydelen i dette teamet får informasjon om barn som kan ha behov for tilrettelegging. Medlemmene i dette teamet er fagsenter-leder, rådgiver fra PPT, spesialpedagog, barnehagen, familiesenteret, samt foresatte ved behov. Av rutinen fremgår det at hensikten med møtene er å avklare behov for utviklingsstøtte rundt enkeltbarn.

Videre skriver bydelen at de også fanger opp barn i forbindelse med opptak av barn til bydelens barnehager. I tillegg får bydelen kjennskap til barn med nedsatt funksjonsevne gjennom foreldre som tar direkte kontakt med fagsenteret.

Bydelen opplyser i RefLex at de har utviklet en kompetansepakke knyttet til §§ 31, 35 og 37 i barnehageloven og at dette inngår i introduksjonsprogrammet til nyansatte styrere. Det tilbys jevnlig kurs for pedagogiske ledere og styrere knyttet til tema. Vi har mottatt Power Point-presentasjoner fra disse kursene. Bydelen skriver at de gir informasjon og veiledning om barnehageloven § 37 til styrerne per e-post med vedlagt søknadsskjema, rutinebeskrivelser og kriterier. I felles møter med alle styrerne blir det også gitt informasjon og veiledning om barnehageloven § 37.

På Oslo kommune sine hjemmesider står det at kommunen skal sikre at barn som går i barnehage og har nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud, og at dette gjelder barn som har vedvarende nedsatt funksjonsevne. Videre opplyses det om at søknad om tilrettelegging vurderes av bydelen og det er lenket til barnehageloven § 37. Det gis også informasjon om hvordan man kan søke om tilrettelegging i barnehagen.

Våre vurderinger

Det er vår vurdering at bydelen gir informasjon og veiledning ut til barnehagene om barnehageloven § 37. På bakgrunn i dette vurderer vi at bydelen sørger for å gi barnehagene kunnskap om § 37. Vi anser videre at samarbeidet mellom fagsenteret, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), spesialpedagog, familiesenteret, barnehagene og eventuelt foreldrene i drøftings-team, er et tiltak for å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.

For å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne er det i tillegg nødvendig at bydelen informerer foreldrene. Vi vurderer at det blir gitt informasjon på Oslo kommune sine hjemmesider om barnehageloven § 37, samt hvordan foreldrene kan gå frem dersom de ønsker tilrettelegging for sitt barn.

På bakgrunn av det ovenfornevnte er det vår vurdering at bydelens praksis sørger for at barn som kan ha rett til et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, blir fanget opp.

Konklusjon

Bydel Bjerke fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha behov for et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud.

2.2.2 Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Dersom kommunen får informasjon om at et barn kan ha nedsatt funksjonsevne, må kommunen følge opp med nærmere undersøkelser.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen at det er etablerte rutiner for å undersøke om et barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging via samarbeid mellom pedagogisk fagsenter og barnehageavdelingen knyttet til opptak av barn til barnehage. Videre opplyser bydelen i RefLex at det er samarbeidsrutiner knyttet til bekymring for et barn mellom barnehage, forelder og pedagogisk fagsenter. Spesialpedagog som er knyttet til den enkelte barnehage bidrar inn i undersøkelsene via observasjon og veiledning etter forespørsel fra styrer.

I forbindelse med tilsynet har bydelen sendt inn utfylte søknadsskjemaer som tilhører de innsendte vedtakene. I søknadskjemaet legger bydelen opp til at det skal gis informasjon om barnets behov for tilrettelegging, hvilke tiltak barnehagen har iverksatt for å avhjelpe barnets behov innenfor det ordinære barnehagetilbudet og effekten av disse, samt hva tilretteleggingen etter § 37 skal brukes til.

I prosedyren *Søknad om tilrettelegging*, jf. § 37 fremkommer det at pedagogisk fagsenter har vedtaksmøter hvor fagsenterleder, vedtakskonsulent og spesialpedagog vurderer hvorvidt et barn har rett til individuell tilrettelegging i barnehagen. Her gjennomgås søknad med eventuell dokumentasjon fra barnehage. Ved behov kan barnehagens styrer innkalles for avklaringer til konklusjon foreligger. Bydelen har kontakt med foreldrene underveis i prosessen. Dersom barnet bor i annen barnehagebydel enn Bjerke, foretar bydelen observasjoner etter avtale med barnehagen. Dette skjer etter at søknad om tilrettelegging er mottatt.

Våre vurderinger

Det er vår oppfatning at bydelen gjennom den praksisen og rutinene som beskrives over, viser at bydelen undersøker om barn med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til individuell tilrettelegging. Vi anser det som positivt at bydelen innhenter informasjon om barnet både skriftlig i søknaden, i møter/samtaler med barnehage og foreldrene og observasjon av barnet i barnehagen.

Konklusjon

Bydel Bjerke undersøker om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging.

2.2.3 Gir kommunen foreldrene mulighet til å uttale seg?

Rettslig krav

Foreldrene må involveres så tidlig som mulig. I tilfeller der foreldrene ikke har vært involvert, må kommunen sende forhåndsvarsel før dere fatter vedtak, jf. forvaltningsloven § 16.

Våre observasjoner

I RefLex skriver bydelen at *Pedagogisk fagsenter* har utarbeidet informasjonsskriv til bruk for å orientere og ivareta foreldres syn i saksforløpet knyttet til bekymring rundt et barns utvikling. Bydelen har lagt ved dette informasjonsskrivet i oversendelsen.

I informasjonsskrivet fremkommer det at når det oppstår en bekymring rundt et barn, skal foreldrene umiddelbart orienteres om dette og nødvendig samtykke innhentes. Dersom barnehagen har behov for bistand fra pedagogisk fagsenter, skal foresatte gi samtykke til dette. Videre går det fram av informasjonsskrivet at spesialpedagog og barnehage har løpende kontakt med forelder etter endt observasjon frem til konklusjon i saken foreligger.

Bydelen skriver i RefLex at det ikke er nødvendig å sende forhåndsvarsel om vedtak, da foreldrene deltar i prosessen. Foreldrene må skrive under søknaden og samtykke til at søknaden med dokumenter blir sendt til bydelen.

Våre vurderinger

Ut fra bydelens besvarelse i RefLex og oversendt dokumentasjon er det vår vurdering at bydelen sørger for å gi informasjon til foreldrene og at de har mulighet til å uttale seg.

Konklusjon

Bydel Bjerke gir foreldrene mulighet til å uttale seg.

2.2.4 Opplyser kommunen saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje som andre barn?

Rettslige krav

Kommunen må innhente tilstrekkelig dokumentasjon for å vurdere barnets funksjonsevne i den enkelte sak, det vil si blant annet informasjon om barnets behov, hva som er forsøkt av tilpasninger og barnehagens samlede kompetanse, bemanning og fysiske utforming. Ved behov må kommunen også innhente informasjon fra andre, for eksempel PPT, helsetjenesten eller eventuelt barnevernet, dersom de har vært involvert.

Våre observasjoner

I Reflex svarer bydelen ja på om bydelen opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn. Bydelen opplyser i RefLex at de får informasjon om barnet gjennom kontakt med barnehagen og foreldre, søknad om tilrettelegging med dokumentasjon, observasjoner. Ved

behov innhenter bydelen informasjon fra andre sakkyndige instanser som helsestasjon, helsetjenesten, habiliteringstjenesten og PPT.

I søknadsskjema skal barnehagen og foreldrene opplyse om barnets behov i barnehagen i spesifikke situasjoner, hvilke tiltak barnehagen har prøvd ut, hvilke effekt tiltakene har hatt og hvordan barnehagen har tilrettelagt innenfor barnehagens egen tilretteleggingsplikt. Videre må det komme frem i søknaden hva som skal til for at barnet skal kunne delta i barnehagen på lik linje med andre barn. Barnehagen må konkret beskrive i hvilke situasjoner barnet trenger hjelp, når barnet trenger hjelp og hvordan hjelpen skal bli utført.

Våre vurderinger

På bakgrunn av våre observasjoner er det vår vurdering at bydelen får informasjon om barnet og barnets behov gjennom ulike kilder. Det er vår vurdering at dette gir svært god informasjon om barnet, slik at bydelen kan ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje som andre.

Konklusjon

Bydel Bjerke opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.

2.2.5 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Vedtak skal fattes uavhengig av om vurderingen ender med innvilgelse eller avslag.

Våre observasjoner

Bydelen svarer i RefLex at de fatter vedtak om individuell tilrettelegging både når søknaden innvilges eller det blir gitt avslag. I henhold til rutineene fatter bydelen vedtak om individuell tilrettelegging. Vedtakene er skriftlige. Dokumentasjonen bydelen har oversendt viser at de fatter vedtak både ved innvilgelse og ved avslag.

Våre vurderinger

Statsforvalteren vurderer at kommunen fatter vedtak om tilrettelegging. Vedtakene er skriftlige og dermed i tråd med kravene i forvaltningsloven §§ 2 og 23.

Konklusjon

Bydel Bjerke fatter vedtak om individuell tilrettelegging.

2.2.6 Har kommunen i vedtakene tatt stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?

Rettslige krav

I vedtaket skal kommunen ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne, og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn, jf. barnehageloven § 37, forvaltningsloven §§ 24 og 25 og barnekonvensjonen artikkel 3. Dette

innebærer en konkret og individuell vurdering av barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov, og hvordan barnehagetilbudet kan tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen «ja» på spørsmålet om de i vedtakene tar stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.

Bydelen har oversendt fire enkeltvedtak om individuell tilrettelegging. I tre av vedtakene innvilger bydelen et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, mens i det siste gis det avslag om tilrettelegging. I alle vedtakene har bydelen tatt stilling til at barnet har nedsatt funksjonsevne.

Våre vurderinger

I alle vedtakene har bydelen foretatt en individuell og konkret vurdering av barnets funksjonsevne, barnehagetilbudet og tilpasningsbehov. Bydelen har i de tre vedtakene hvor barnet innvilges et tilrettelagt barnehagetilbud, vurdert i hvilke situasjoner barnehagetilbudet skal tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov.

Det er vår vurdering at bydelens praksis er i samsvar med kravene i barnehageloven § 37, forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Konklusjon

Bydel Bjerke tar i sine vedtak stilling til om tilrettelegging stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.

2.2.7 Tar kommunen stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje som andre barn

Rettslige krav

Det skal fremgå av vedtaket hvilken tilrettelegging som gis for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje som andre barn. Det må også fremgå av vedtaket varigheten og omfanget av tiltaket.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen at det går frem av vedtaket hvilken tilrettelegging som er egnet. Bydelen opplyser at det i vedtakene kommer frem vedtakets varighet, omfang og hva tilretteleggingen skal brukes til.

I de vedtakene hvor barnet er innvilget tilrettelegging, kommer det frem at tilretteleggingen gis i form av ekstra ressurs oppgitt i et bestemt timeantall. Videre gis det en spesifikk beskrivelse av hvilken tilrettelegging av barnehagetilbudet som er nødvendig, eksempel at hjelpen skal benyttes til ekstra personalressurs i forbindelse med turdag, under måltidene, i lek ute og inne og oppfølging en til en for å ivareta barnets sikkerhet.

Alle vedtakene har en oppstartsdato og en sluttdato. To av vedtakene har en varighet på ett barnehageår, ett vedtak har en varighet på fem måneder.

Våre vurderinger

Forvaltningsloven stiller krav til innhold i og begrunnelse for enkeltvedtak, slik at mottaker skal forstå omfanget og innholdet i vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Det er Statsforvalteren sin vurdering at foreldrene får informasjon om hvilken tilrettelegging som er egnet for at deres barn skal kunne nyttiggjøre seg av tilbudet. Ved å spesifisere hjelpen i antall timer per uke og i hvilke situasjoner hjelpen skal gis, får foreldrene informasjon om hva hjelpen går ut på og når hjelpen skal gis.

Konklusjon

Bydel Bjerke tar stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.

2.2.8 Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse for hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

I vedtak om avslag skal kommunen gi en begrunnelse som viser hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen ja på spørsmålet om det gis en begrunnelse for avslag som viser hvorfor de mener barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging. De skriver videre at bydelens vurdering er at barnet ikke har nedsatt funksjonsevne etter barnehageloven § 37. Bydelens vurdering er for eksempel at barnets utfordringer skal løses innenfor rammene av det allmenpedagogiske barnehagetilbudet og/eller innfor barnehagens egen tilretteleggingsplikt.

I bydelens oversendelse er det ett enkeltvedtak som gir avslag om tilrettelegging etter § 37 da de kun har dette ene enkeltvedtaket å vise til. Bydelen skriver at de ikke var kjent med barnet tidligere og at de har observert barnet i barnehagen. Bydelen begrunner vedtaket ut fra observasjoner av barnets forutsetninger.

I vedtaket vurderer bydelen at barnet ikke har nedsatt funksjonsevne og at barnets behov blir ivaretatt innenfor det allmenpedagogiske arbeidet og vedtaket om spesialpedagogisk hjelp.

Våre vurderinger

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av ovennevnte observasjoner at bydelens praksis oppfyller lovkravet.

Siden bydelen skriver i sin begrunnelse at barnets behov vil bli ivaretatt av blant annet vedtak om spesialpedagogisk hjelp vil vi bemerke følgende: At et barn mottar spesialpedagogisk hjelp kan være relevant ved vurderingen av tilrettelegging, men spesialpedagogisk hjelp er en rettighet

med et annet formål som utløses på bakgrunn av andre vilkår. Retten til spesialpedagogisk hjelp utelukker ikke behovet for tilrettelegging (eller motsatt).

Konklusjon

Bydel Bjerkes vedtak om avslag inneholder en begrunnelse for hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging.

2.2.9 I vedtak der kommunen kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, legger kommunen særlig vekt på

- a) tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer?
- b) de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen?
- c) virksomhetens ressurser?

Rettslige krav

Kommunen har plikt til å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne og kan bare gjøre unntak fra denne plikten dersom tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen, jf. barnehageloven § 37, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

Våre observasjoner og vurderinger

Bydel Bjerke har ikke fattet vedtak om at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage.

Konklusjon

Statsforvalteren kan på bakgrunn av det ovennevnte ikke ta stilling til dette kontrollspørsmålet.

2.2.10 Sørger kommunen for at barnet får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde?

Rettslige krav

Dersom kommunen kommer frem til at det er en uforholdsmessig byrde å tilrettelegge i barnets barnehage, må kommunen tilby plass i en annen barnehage hvor barnehagetilbudet kan tilrettelegges.

Våre observasjoner og vurderinger

Bydel Bjerke har ikke fattet vedtak om at et tiltak vil være en uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage.

Konklusjon

Statsforvalteren kan på bakgrunn av det ovennevnte ikke ta stilling til dette kontrollspørsmålet.

2.2.11 Får barnet vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Private barnehager kan ikke pålegges å tilrettelegge barnehagetilbudet. Hvis det ikke lar seg gjøre å inngå en avtale med en privat barnehage, må kommunen tilrettelegge barnehagetilbudet for barnet i en annen barnehage.

Våre observasjoner og vurderinger

I RefLex svarer bydelen «nei» på dette spørsmålet og videre at denne vurderingen ikke har blitt foretatt da slike samtykker er gitt.

Konklusjon

Statsforvalteren kan på bakgrunn av det ovennevnte ikke ta stilling til dette kontrollspørsmålet.

2.2.12 Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?

Rettslige krav

Kommunen må vurdere hva som er barnets beste når det fattes vedtak, jf. barnehageloven § 37, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn og det skal mye til for å sette det til side. Kommunen må foreta en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen at de foretar en barnets beste vurdering.

Bydelen har oversendt tre vedtak om tilrettelegging etter § 37, og ett vedtak med avslag om tilrettelegging etter § 37. Vi observerer at det er nevnt barnets beste og barnekonvensjonen i de tre vedtakene der tilrettelegging er innvilget. Vi kan ikke se at det er skrevet noe om barnets beste i vedtaket om avslag.

Våre vurderinger

I den foreløpige rapporten bemerket vi at bydelens vurdering om barnets beste i de tre vedtakene der tilrettelegging er innvilget, var korte og inneholdt henvisninger til barnekonvensjonen. Vi vurderte at teksten om barnets beste og barnekonvensjonen var tilnærmet lik i de tre vedtakene. For eksempel står følgende i alle tre vedtakene:

Det er til barnet beste at det blir fulgt opp av det faste personalet som kjenner dets behov best. Barnet har samme rett til å velge hvem det vil være sammen med på lik linje med andre barn.

Det var vår oppfatning at bydelen vurderte barnets behov for utvikling/læring i de tre vedtakene der tilrettelegging er innvilget. Vi savnet likevel en konkret og individuell helhetlig vurdering av hvordan barnets behov blir vurdert mot barnets beste i vedtakene. Det avgjørende for vurderingen av barnets beste, er situasjonen til dette barnet.

Det skal foretas en vurdering av barnets beste i vedtak både om innvilgelser og avslag om individuell tilrettelegging. I vedtaket der tilrettelegging er avslått var det ikke foretatt en vurdering av barnets beste.

I den foreløpige tilsynsrapporten konkluderte vi med at bydelens vedtak ikke inneholder en barnets beste vurdering. Bydelen har nå sendt inn et kvalitetsdokument som bydelen har utarbeidet på bakgrunn av vår tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten. Kvalitetsdokumentet beskriver hvilke krav bydelen stiller, hvilke momenter som skal vurderes og annen dokumentasjon som bygger opp under vurderingen av barnets beste. På vårt slutt møte med bydelen 31. oktober 2022 ble kvalitetsdokumentet presentert, og det ble gjennomgått hvilke refleksjoner og vurderinger bydelen har lagt til grunn i dokumentet.

Med bakgrunn i det ovennevnte vurderer vi at det er sannsynliggjort at bydelen foretar en vurdering av barnets beste. Vi anmoder likevel om at bydelen sender vedtak om innvilgelse og avslag til statsforvalteren der barnets beste vurderinger er foretatt i henhold til kvalitetsdokumentet.

Vår konklusjon

Bydel Bjerke tar stilling til hva som er barnets beste i sine vedtak om individuell tilrettelegging.

2.2.13 Inneholder enkeltvedtaket informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen?

Rettslige krav

I vedtakene må dere informere om klageadgang, klagefrist, klageinstans, og om at klagen skal sendes til kommunen, jf. forvaltningsloven § 27.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen ja til at de informerer om klageadgang, klagefrist og at klagen skal sende kommunen. De svarer nei på spørsmålet om at vedtaket inneholder informasjon om klageinstansen.

I de fire vedtakene, tre innvilgelser og ett avslag, vi har fått oversendt informerer bydelen om klageadgang, klagefrist og at klagen skal sende bydelen. Ingen av vedtakene inneholder informasjon om at Statsforvalteren er klageinstans. Bydelen sier imidlertid at de opplyser om dette i søknadsskjemaet.

Våre vurderinger

I den foreløpige rapporten var det vår oppfatning at bydelen opplyser om klageadgang, klagefrist og hvor klagen skal sendes. Videre var det vår oppfatning av bydelen ikke informerte om klageinstans.

Bydelen har gitt oss tilbakemelding om at de nå har sendt inn rettelse til Oslo kommune sitt system for saksbehandlermalen om at det foreldre skal opplyses om at dersom bydelen opprettholder sitt vedtak, sendes klagen til statsforvalteren.

Vi vil i denne sammenheng bemerke at klagen skal sendes til statsforvalteren også dersom bydelen gir *delvis* medhold i vedtaket.

På denne bakgrunn vurderer vi at vedtaket inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til bydelen. Vi har i vår konklusjon lagt til grunn at rutineene er endret, men vi ber likevel om at bydelen sender oss vedtak som viser dette i praksis.

Vår konklusjon

Bydel Bjerke sine vedtak om tilrettelegging i barnehage inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

2.2.14 Inneholder enkeltvedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?

Rettslige krav:

I vedtakene må kommunen informere om retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen at de opplyser om retten til å se sakens dokumenter etter forvaltningsloven § 27.

I den foreløpige rapporten skrev vi at vi i de fire vedtakene, som vi har mottatt, ikke har observert at det er informert om retten til å se sakens dokumenter. Bydelen har i sin tilbakemelding gjort oss oppmerksom på at opplysningene om å se sakens dokumenter står i vedtaket under overskriften *Informasjon*. Videre har bydelen gitt beskjed til Oslo kommune og systemet for saksbehandlernalene om at retten til å se sakens dokumenter bør flyttes under til overskriften *Klage*.

Våre vurderinger

På bakgrunn av våre observasjoner er det vår oppfatning at bydelen informerer om retten til å se sakens dokumenter.

Konklusjon

Bydel Bjerke opplyser om retten til å se sakens dokumenter i sine vedtak om tilrettelegging.

2.2.15 Fatter kommunen vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig?

Rettslige krav

Kommunen skal fatte vedtak så snart som mulig, det vil si at dere må fatte vedtak så snart dere har all dokumentasjonen dere trenger, jf. barnehageloven § 37, jf. forvaltningsloven § 11 a.

Våre observasjoner

I RefLex svarer bydelen at saksbehandlingstiden kan variere. De skriver at når flere søknader skal behandles samtidig, er dette en kapasitetsmessig utfordring i kombinasjon med sakenes omfang og kompleksitet. I de tilfellene der de mottar søknader før fellesferien blir det sendt forvaltningsmelding om at disse behandles i august.

I de tre vedtakene vi har mottatt har bydelen fattet vedtakene innenfor to måneder. En av søknadene ble mottatt 15.06. og besvart 16.08, en annen ble mottatt 07.07 og besvart 17.08, den tredje ble mottatt 27.05. og besvart 08.06.

Vi observerer også at det i den av sakene der svaret tok lengst tid, har bydelen skrevet et foreløpig svar i henhold til forvaltningsloven. I brevet er det gitt et foreløpig svar der det er orientert om årsaken til at henvendelsen ikke er behandlet tidligere, og når svar kan ventes.

Våre vurderinger

Vi vurderer ut fra våre observasjoner at bydelen fatter vedtak om tilrettelegging så snart som mulig.

Konklusjon

Bydel Bjerke fatter vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig.

2.2.16 Iverksetter kommunen vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer?

Rettslige krav

Kommunen kan ikke vente med å igangsette vedtak om tilrettelegging, jf. barnehageloven § 37. Det er barnets behov som avgjør når tilretteleggingen skal starte. Hvis dere oppdager nye eller endrede behov i løpet av barnehageåret, kan dere ikke vente til et nytt barnehageår med å iverksette tilretteleggingen.

Våre observasjoner:

I Reflex svarer bydelen at de igangsetter hjelpen/vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket fastsettes. De skriver videre at det kan forekomme at støttepersonalet ikke er på plass fra vedtaksdato. Da tilstreber bydelen tilstreber seg på at støttepersonalet skal være på plass og at de er i tett dialog med barnehagene om dette.

I de tre vedtakene vi har mottatt skriver bydelen hvilken dato de har mottatt søknadene, dato for vedtaket og hvilken dato vedtaket gjelder i fra.

Våre vurderinger

I vår vurdering legger vi til grunn at vedtakene inneholder en dato for når vedtaket skal settes i gang. Vi har ikke dokumentasjon på at bydelen ikke setter i gang vedtakene. Bydelen skriver i en kommentar i Reflex at de er i tett dialog med barnehagene om å få støttepersonell på plass i de situasjonene der støttepersoner ikke er på plass. Siden bydelen skriver at de er i tett kontakt med barnehagen vil vi bemerke at det er viktig at de også sørger for at foreldrene blir informert.

Vi vurderer på bakgrunn av dette at bydelen setter i gang hjelpen den datoen som står i vedtaket.

Konklusjon

Bydel Bjerke iverksetter vedtaket fra vedtaksdato eller den datoen vedtaket bestemmer.

3 Statsforvalteren avslutter tilsynet

Statsforvalteren har i denne rapporten ikke konstatert brudd på regelverket. Rapporten inneholder derfor ingen frist for retting. Tilsynet med Bydel Bjerke avsluttes med denne tilsynsrapporten.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 12.12.2022

Åse-Berit Hoffart
seniorrådgiver,
tilsynsleder

Heidi Martinsen
seniorrådgiver

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

